

Et frit valg? Unges overgang fra grundskolen til ungdomsuddannelserne – om danske unge og unge fra etniske minoriteter

Jill Mehlbye, Pauline Hagensen og Tue Halgreen, 2000. Akf Forlaget.

Læs hele publikationen her: http://www.akf.dk/udgivelser/container/udgivelse_782/

Metode

Det har i undersøgelsen ikke været muligt at udvælge en repræsentativ fordeling af danske unge og unge fra etniske minoriteter i forhold til hele landet. Dels fordi det ville have betydet, at de unge skulle være udvalgt efter statsborgerskab, hvor andre forhold end statsborgerskab vurderedes at have betydning. Dels fordi det vurderes, at der ville kunne opnås en høj svarprocent, hvis kontakten til de unge tog udgangspunkt i en henvendelse til hele klasser, og hvor det indledende spørgeskema skulle udfyldes i skoletiden i klassen.

Undersøgelsen er en forløbsundersøgelse, der tager udgangspunkt i unge i 9. og 10. klasse i 1996 i fire kommuner med en stor andel indvandrere og flygtninge, nemlig Brøndby Kommune, Ishøj Kommune, Karlebo Kommune og Farum Kommune.

De unge er fulgt via en årlig spørgeskemaundersøgelse i perioden 1996 til 1999. Der er desuden gennemført enkelte afsluttende interview med de unge.

Indhold

Belysning af barriererne for unges gennemførelse af en ungdomsuddannelse med særlig fokus på unge fra de etniske minoriteter.

- Der er tre faktorer, som især gør sig gældende for de unges valg af uddannelse eller erhverv, og som er med til at skabe et ulige mønster i rekrutteringen til ungdomsuddannelserne nemlig, etnisk baggrund, køn og social arv.
- Der er en tendens til, at de etniske minoriteter vælger de erhvervsfaglige uddannelser og heriblandt især handelsgrunduddannelsen (hg). Endvidere har etniciteten betydning for de unges frafald, da mange drenge fra de etniske minoriteter føler sig nødsaget til at afbryde en uddannelse, fordi de ikke kan finde en praktikplads i den praktiske del af uddannelsesforløbet.
- Den sociale arv vurderet på basis af forældrenes uddannelses- og erhvervsituation har ikke bare direkte indflydelse på de unges uddannelsesvalg, men også betydning igennem de unges faglige præstationer i folkeskolen. Således er det især unge, hvis forældre har en videregående uddannelse, der klarer sig fagligt bedst i folkeskolen, og som efterfølgende vælger en Gymnasial uddannelse. Da minoritetsforældre sjældnere end danske forældre har opnået mellemlange og videregående uddannelser eller bestrider høje stillinger i erhvervslivet, har unge fra de etniske minoriteter ikke den samme støt-te hjemme set i forhold til danske unge til lektielæsning m.m., og den sociale arv slår derfor især igennem blandt de unge fra de etniske minoriteter.
- Undersøgelsen peger således på, at de unges uddannelsesforløb i høj grad synes at være afgjort allerede i en tidlig alder. Dermed kan de unges valg ofte allerede forudses på et tidligt tidspunkt i deres skoleforløb. Det afspejles også i de unges holdninger, bekymringer og forventninger i folkeskolen til fremtidige muligheder.
- Undersøgelsen peger i retning af, at de unge fra de etniske minoriteter på en række områder ikke er tilstrækkeligt socialt integrerede, hvilket kan virke hæmmende for deres uddannelsesforløb.
- Endelig peger undersøgelsen i retning af, at der er en kulturel barriere imellem de danske unge og de etniske minoritetsunge, når det gælder fritidsaktiviteter.

Anbefalinger

- Interviewene tyder på, at flere fælles fritidsaktiviteter og sociale relationer, vil virke fremmende på de etniske minoriteters viden om og interesse for andre og måske også mere boglige uddannelser end de erhvervsfaglige uddannelser.
- De unge har brug for en personlig vejledning, der tager udgangspunkt i deres egne interesser, men de har også brug for en bred vejledning, som ikke blot omhandler de mest populære og hyppigst anvendte ungdomsuddannelser.
- De unge fra de etniske minoriteter har især behov for en dyberegående og grundig vejledning, da deres forældre og venner ofte ikke kender meget til det danske uddannelsessystem.
- De unge fra de etniske minoriteter har behov for mere hjælp til at skaffe praktikplads, da mangel på praktikplads ofte er årsagen til, at de må afbryde en ungdomsuddannelse.
- De unge synes generelt at have størst gavn af den mere aktive form for vejledning som fx erhvervspraktik, besøg på uddannelsesstederne eller »brobygningsprojekter«. Vejlederne bør desuden gøre mere opmærksom på deres egen eksistens. Det gælder især kommunernes ungdomsvejledere, som de unge sjældent kender eller selv opsøger.

Oversigt udarbejdet af Rambøll Management.